

Η αναθεώρηση του άρθρου 24 γίνεται για την ευκολότερη και νομιμότερη καταστροφή του δάσους

«Κανείς να μη χτίζει εκτός οικισμού»

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

Του ΣΠΥΡΟΥ ΝΤΑΦΗ*

Είναι τόσο μεγάλη η αγάπη και η φροντίδα των πολιτικών μας για το δάσος ώστε μέσα σε περίοδο 6 ετών να προκύπτει ανάγκη αναθεώρησης του άρθρου 24 του Συντάγματος για να εξασφαλιστεί η καλύτερη κατά το δυνατόν προστασία του δάσους και των εν γένει δασικών εκτάσεων!!!

Αυτό δε το «ενδιαφέρον» δεν κρύβεται. Δεν είναι τυχαίο ότι αρχηγός κόμματος της τότε αντιπολίτευσης υποσχόταν ότι θα απαλλάξει τον ελληνικό λαό από την «τυραννία» των δασών όταν θα ερχόταν «εν τη βασιλεία του». Ρέκτης δε υπουργός Γεωργίας της τότε κυβέρνησης δήλωνε ότι το δάσος δημιουργεί προβλήματα στην κυβέρνηση και, αργότερα, υπουργός Ανάπτυξης δήλωνε ότι το δάσος αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη της χώρας, όπου με τον όρο ανάπτυξη υπονοούσε ασφαλώς την τσιμεντοποίηση της χώρας.

Συνεπώς η αναθεώρηση του άρθρου 24 δεν γίνεται για την προστασία του δάσους αλλά για την ευκολότερη και νομιμότερη καταστροφή του και την ικανοποίηση των μελών πολυάριθμων οικοδομικών συνεταιρισμών, τα μέλη των οποίων αποτελούν και την πελατεία των κομμάτων, αλλά και την ικανοποίηση της βουλιμίας μεγαλοεργολάβων κατασκευαστών, οι οποίοι ευχαρίστως θα έβλεπαν να τσιμεντοποιείται η χώρα. Αρκεί να κερδίζουν και «τσιμέντο να γίνει».

Η απόκτηση δεύτερης εξοχικής κατοικίας δεν αποτελεί πολυτέλεια σήμερα, αλλά ικανοποίηση στοιχειώδους ανάγκης. Κανείς ασφαλώς δεν θα είχε αντίρρηση να παραχωρηθεί έκταση, ακόμη και δασική, σε ανθρώπους που έχουν πραγματική ανάγκη και δεν έχουν τα μέσα να αγοράσουν γη για να κτίσουν ένα σπιτάκι. Το ερώτημα είναι αν έγινε ποτέ έλεγχος να διαπιστωθεί αν τα μέλη των συνεταιρισμών πράγματι δεν διαθέτουν δεύτερη εξοχική κατοικία, πόσες «μερίδες» διαθέτουν σε έναν συγκεκριμένο συνεταιρισμό και σε πόσους ακόμη οικοδομικούς συνεταιρισμούς μετέχουν; Γιατί αν έχουν ήδη εξοχική κατοικία, έχουν περισσότερες της μιας μερίδες και μετέχουν σε περισσότερους συνεταιρισμούς τότε δεν πρόκειται για διευκόλυνση απόκτησης εξοχικής κατοικίας ή πρώτης κατοικίας, αλλά για διευκόλυνση απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (οικοπέδων) εις βάρος της περιουσίας του δημοσίου, δηλ. εις βάρος όλων μας και αυτό είναι ηθικά αλλά και νομικά απαράδεκτο. Πρέπει συνεπώς να γίνει ένα ξεκαθάρισμα των συνεταιρισμών.

Αλλά ας δούμε λίγο τα πράγματα από την αρχή, δηλ. το ιστορικό του άρθρου.

Κατά τη σύνταξη του νέου Συντάγματος του 1975, η τότε πρόεδρος της φιλοδασικής εταιρείας κ. Αργυροπούλου κατάφερε να πείσει τους συντάκτες του νέου Συντάγματος να περιλάβουν και ένα άρθρο για την προστασία των δασών και των εν γένει δασικών εκτάσεων. Όταν εγκρίθηκε από τη Βουλή και δημοσιεύθηκε το νέο Σύνταγμα με το άρθρο 24 χαρήκαμε και χαιρετίσαμε όλοι αυτό το επίτευγμα που καθιστούσε το ελληνικό Σύνταγμα το δεύτερο μετά το ελβετικό στην Ευρώπη που προέβλεπε την προστασία των δασών. Το ελβετικό Σύνταγμα προβλέπει τη διατήρηση της δασικής επιφάνειας. Δεν απαγορεύει την εκχέρωση δασικής έκτασης προκειμένου να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον αλλά επιβάλλει την εξεύρεση ανάλογης ίσης έκτασης (έκτασης ίσης παραγωγικής ικανότητας) η οποία πρέπει να αναδασωθεί ώστε να μη μειωθεί η συνολική δασική επιφάνεια.

Πριν ακόμη στεγνώσει το μελάνι του τυπογραφείου άρχισαν οι γκρίνιες και οι πιέσεις. Ετσι στον Νόμο 998/87 δόθηκε ένας αμφιλεγόμενος ορισμός της δασικής έκτασης και εξαιρέθηκαν από τις δασικές εκτάσεις τα φυσικά χορτολίβαδα και οι φρυγανότοποι. Αλλά αυτό δεν ικανοποίησε τους εργολάβους και τους πάσης φύσεως οικοπεδοφάγους και εφευρέθηκε η έννοια των βοσκοτόπων. Όλοι οι θαμνώνες μετονομάστηκαν σε βοσκότοπους και συνεπώς ξέφευγαν (εξαιρούνταν) από την προστασία του Συντάγματος. Εφαρμόστηκε δηλ. η κουτοπονηριά των καθολικών μοναχών του Μεσαίωνα, οι οποίοι με ειδικές ευχές μετέτρεπαν τις χήνες σε ψάρια, τις οποίες έτρωγαν χωρίς να αμαρτάνουν. Το ίδιο έκανε και ο συντάκτης του νόμου περί βοσκοτόπων, ο οποίος μετονόμαζε τους θαμνώνες (δασικές εκτάσεις) σε βοσκότοπους, οπότε δεν αποτελούσαν πια αντικείμενο προστασίας του Συντάγματος.

Ο νόμος αυτός μετά τις αντιδράσεις που προκάλεσε έμεινε στην ουσία ανενεργός, έδωσε όμως τη δυνατότητα αποχαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων με τη δημιουργία δευτεροβάθμιας επιτροπής αποχαρακτηρισμού. Η πρωτοβάθμια κρίση ανήκε στον οικείο δασάρχη, ο οποίος έκρινε βάσει των προβλεπόμενων στον Νόμο 998/87. Η δευτεροβάθμια επιτροπή αποτελείται από τετραμελή επιτροπή που ορίζεται από τον οικείο νομάρχη και στην οποία μετέχει ένας δασολόγος, ο οποίος και αποτελεί τη μειοψηφία. Ετσι ότι χαρακτηρίζεται τεκμηριωμένα από τον δασάρχη ως δασική έκταση αποχαρακτηρίζεται

από τη δευτεροβάθμια επιτροπή ατεκμηρίωτα και παίρνει τον χαρακτήρα αγροτικής έκτασης και άρα δεν προστατεύεται από το Σύνταγμα.

Αλλά όλα αυτά δεν ικανοποίησαν την πολυπληθή πελατεία των κομμάτων και χρειάστηκε να γίνει αναθεώρηση του άρθρου 24 το 2001 και έκδοση ειδικού νόμου, ο οποίος προσέφερε περισσότερες ευκαιρίες αποχαρκτηρισμού δασικών εκτάσεων και επίλυσης χρονιζουσών περιπτώσεων αμφισβητούμενων ιδιοκτησιών.

Φαίνεται όμως ότι ούτε αυτό ικανοποίησε την απληστία των εργολάβων και τους καταπατητές δημόσιας γης και πρέπει να ξαναγίνει νέα αναθεώρηση. Αλλά και αν ακόμα υπάρχει η πρόθεση προστασίας του δάσους και των δασικών εκτάσεων, ποια υπηρεσία θα εφαρμόσει το Σύνταγμα και τις διατάξεις του σχετικού νόμου; Κατά νόμον η Δασική Υπηρεσία, αλλά ποια Δασική Υπηρεσία; Η αποδεδειγμένη χωρίς το απαραίτητο υλωρικό προσωπικό; Αλήθεια, τι έγινε η ομόφωνη απόφαση για τη δημιουργία του Δασικού Σώματος κατά το πρότυπο του Corpo Forestale ή Guardia Forestale των Ιταλών ή του Corpo Florestal των Πορτογάλων, δηλ. ένοπλων ένοπλων σωμάτων, τα οποία έχουν την ευθύνη της προστασίας των δασών; Σήμερα η άλλοτε κραταιά και από τις καλύτερες και αποτελεσματικότερες δημόσιες υπηρεσίες της χώρας δεν είναι μόνο αποδεδειγμένη σε προσωπικό και μέσα, αλλά κατήντησε υπηρέτης δύο αφεντάδων. Η κεντρική υπηρεσία ανήκει στο υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ η περιφερειακή στο υπουργείο Εσωτερικών. Αυτό και αν δεν αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία! Όλα αυτά είναι τυχαία;! 'Η μήπως θα αναλάβουν την προστασία των δασών οι Pretoris agricolis (αγροφύλακες) του κ. Πολύδωρα;

Αλλά για να σοβαρευτούμε, ακόμη και αν υπήρχε η βούληση, που δεν υπάρχει, να προστατευτεί το δάσος κανένα Σύνταγμα, κανένας νόμος και καμία υπηρεσία δεν θα το κατάφερνε χωρίς τον χωροταξικό σχεδιασμό ή, καλύτερα, τον σχεδιασμό των χρήσεων της γης. Είμαστε η μόνη χώρα της Ε.Ε. που όχι μόνο δεν έχει Κτηματολόγιο, αλλά δεν διαθέτει έστω και στοιχειώδη χωροταξικό σχεδιασμό. Έτσι ο καθένας μπορεί να πάρει άδεια οικοδόμησης, αρκεί να διαθέτει έκταση 4 στρεμμάτων ή 2 στρεμμάτων αν η έκταση είναι κοντά σε δρόμο με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται αυτή η άναρχη εικόνα που κυριαρχεί στη χώρα μας. Ο χωροταξικός σχεδιασμός δεν αφορά μόνο το επίπεδο χώρας ή περιφέρειας ή νομού, αλλά και το επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος. Κανείς δεν θα μπορεί να κτίσει αν το οικοπέδο του δεν είναι εντός της οικιστικής ζώνης, όσα στρέμματα και αν διαθέτει.

Αυτό βέβαια συνεπάγεται πολιτικό κόστος, γι' αυτό πρέπει να γίνει με τη συναίνεση όλων των κομμάτων. Μόνο έτσι θα προστατευτούν τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, αλλά και όλες οι προστατευόμενες περιοχές και θα περιοριστούν, αν δεν σταματήσουν, οι καταπατήσεις δημοσίων δασικών εκτάσεων. Αυτό μπορεί να προβλεφθεί στο Σύνταγμα; Ας αφήσουν λοιπόν το άρθρο 24 αν πράγματι οι πολιτικοί μας ενδιαφέρονται για την προστασία του δάσους και του περιβάλλοντος γενικότερα.

Μέχρι να ολοκληρωθεί ο χωροταξικός σχεδιασμός να μην εκδίδεται καμιά οικοδομική άδεια σε περιοχές εκτός πολεοδομικού σχεδίου και να παταχθούν παραδειγματικά οι οικοδομικές παραβάσεις.

* Ομότιμος καθηγητής ΑΠΘ

Επτά όχι στις αλλαγές

Του ΦΙΛΗ ΚΑΪΤΑΤΖΗ

«Οι ψευδοαναθεωρητικές διατάξεις είναι εσασει ανίσχυρες και ευελπιστούμε ότι θα υπάρξουν δικαστές που θα το διακηρύξουν στο μέλλον εάν οι διατάξεις αυτές ψηφιστούν», δήλωσε ο Μιχαήλ Δεκλερής με αφορμή την επικείμενη αναθεώρηση του άρθρου 24 για τα δάση.

Ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας και αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας επί τιμή κάλεσε από κοινού με το πανελλήνιο δίκτυο οικολογικών οργανώσεων (ΠΑΝΔΟΙΚΟ) τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, τους συνδικαλιστικούς και κοινωνικούς φορείς, τους πολίτες που τάσσονται κατά της αναθεώρησης του άρθρου 24, να συμμετέχουν στη συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από τη Βουλή (ώρα 10.30 π.μ.).

Στις 11 συνεδριάζει η αρμόδια επιτροπή της Βουλής για το θέμα της τροποποίησης των άρθρων 24 και 117 του Συντάγματος.

Υπάρχουν επτά σπουδαίοι λόγοι να διασώσουμε τις δασικές μας εκτάσεις, είπε ο πρόεδρος στην τελευταία από τις εκδηλώσεις που έγινε στη ΓΣΕΕ, αρχίζοντας από το επιχειρούμενο «ψαλίδισμα» των αρμοδιοτήτων του ΣτΕ.

Πρώτος: Το πολιτικό σύστημα, από το 1975, χρησιμοποιεί την αυξημένη τυπική ισχύ του Συντάγματος προς νομιμοποίηση σε αυτό διατάξεων αντικειμένων σε θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος ή σε δικαστικές αποφάσεις. Αυτό συμβαίνει τώρα που επιδιώκεται η ανατροπή της νομολογίας του ΣτΕ για τα δάση και ο ακρωτηριασμός των αρμοδιοτήτων του. Η αναθεωρητική διαδικασία, όμως, είναι συντεταγμένη εξουσία υποκείμενη πλήρως στον έλεγχο των δικαστηρίων.

Δεύτερος: Το λιτό τυπικό μεσογειακό δάσος (μακκία βλάστηση) πολλών περιοχών της χώρας είναι θεμελιώδης έννομη αξία που προστατεύεται και είναι στοιχείο της ταυτότητας της χώρας.

Τρίτος: Κάτι περισσότερο από 60% των δασών έχει μειωθεί. Η καταστροφή που πάει να συντελεστεί σε βάρος των εναπομεινάντων θα επιταχύνει την ερημοποίηση της χώρας μας.

Τέταρτος: Η εθνική κοινοκτησία επί των δασικών εκτάσεων είναι η σπουδαιότερη κοινωνική παροχή του κράτους στους Έλληνες.

Πέμπτος: Η αρχή της διαφυλάξεως των δασικών οικοσυστημάτων είναι σήμερα η πρώτη παράγωγος αρχή, που πηγάζει από τη θεμελιώδη αρχή της βιωσιμότητας στο διεθνές περιβαλλοντικό δίκαιο και στο ευρωπαϊκό. (Το άρθρο 24 το διασφαλίζει αυτό.).

Εκτος: Η αρχή και το τεκμήριο της δημόσιας δασικής κτήσεως που χαρακτηρίζει το ελληνικό δίκαιο των δασών συνάπτεται αμέσως με τις έννοιες της κυριαρχίας και της επικρατείας ως συστατικών αυτής - ταύτης της έννοιας του ελληνικού κράτους.

Εβδομος: Η αρχή της δημόσιας δασικής κτήσεως είναι η καλύτερη εγγύηση της βιωσιμότητας των ελληνικών δασών ή δασικών εκτάσεων, ότι δηλαδή όλα θα περιέλθουν ακέραια στις επόμενες γενιές.

Η Ν.Δ. έχει μια πολιτική για το άρθρο 24, που όχι μόνο εκφράζει τα συμφέροντα των κερδοσκόπων, αλλά είναι και αντιεπισημονική, είπε ο πρόεδρος του ΣΥΝ Αλέκος Αλαβάνος σε συζήτηση με οικολόγους που συντόνισε ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης, υπεύθυνος για την οικολογική πολιτική του κόμματος.

«Με τις τροποποιήσεις που εισηγείται η Ν.Δ. προωθείται ο περιορισμός των αποδεικτικών στοιχείων για το δασικό χαρακτήρα μιας έκτασης και η δυνατότητα του "χωροταξικού σχεδιασμού", δηλαδή της εκάστοτε εξουσίας να οικοπεδοποιεί ελεύθερα δασικές εκτάσεις», τονίζουν οι «Οικολόγοι Πράσινοι».

Και οι εργολάβοι που τσιμεντοποιούν τις δασικές εκτάσεις, τρίβουν τα χέρια τους.

ΕΝΩΣΕΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

«Και μεις πού θα χτίσουμε;»

«Οι μισές εκτάσεις είναι δασικές και οι υπόλοιπες είτε αρχαιολογικοί χώροι είτε προστατευόμενοι από το Natura και άλλα τέτοια. Δεν έχει μείνει τίποτα για επενδύσεις! Και μεις πού θα χτίσουμε;»...

Με ανοιχτό το στόμα έμειναν χθες όσοι παρακολούθησαν τη συνέντευξη Τύπου των Ενώσεων Οικοδομικών Συνεταιρισμών. Οι εκπρόσωποί τους, ούτε λίγο ούτε πολύ, είπαν μεταξύ άλλων ότι, αφού καίγονται που καίγονται τα δάση και το κράτος δεν μπορεί να τα προστατεύσει, γιατί δεν τους δίνουν τα στρέμματα που τους «ανήκουν» για να τα χτίσουν και να... σώσουν τα δάση. Επί της ουσίας, περισσότεροι από 214 οικοδομικοί συνεταιρισμοί διεκδικούν περίπου 110.000 στρέμματα δασικών εκτάσεων σε όλη την επικράτεια. Τα 30.000 δε από αυτά τα διεκδικεί σύλλογος δασολόγων στη Χαλκιδική... Σημειώνεται ότι από τα 130 εκατομμύρια στρέμματα της συνολικής έκτασης της χώρας έχουν χαρακτηριστεί δασικά τα 80 εκατομμύρια. Με αφορμή λοιπόν τη σημερινή συζήτηση στη Βουλή για το άρθρο 24 του Συντάγματος, οι ενώσεις ζητούν την τροποποίησή του καθώς και την αναθεώρηση της δασικής πολιτικής την οποία χαρακτήρισαν «αποτυχημένη και δασοκτόνο». Όπως τόνισε ο εκπρόσωπός τους δικηγόρος Δημήτρης Χατζημιχάλης, «με την αναθεώρηση της δασικής πολιτικής θα λυθεί το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα της ουσιαστικής δήμευσης της περιουσίας 500.000 Ελλήνων, που βρίσκονται σε ομηρία εδώ και 40 έτη. Παράλληλα θα αξιοποιηθούν οικιστικά οι εκτάσεις αυτές, γεγονός που θα συμβάλει ουσιαστικά στην οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία του ελληνικού λαού». Τα μέλη των οικοδομικών συνεταιρισμών υποστηρίζουν ότι αγόρασαν τις εκτάσεις πριν από το 1975 (οπότε και δημιουργήθηκε το Σύνταγμα) και έτσι έμειναν «ξεκρέμαστοι» έχοντας ιδιοκτησίες τις οποίες δεν μπορούν να αξιοποιήσουν. Τονίζουν δε ότι εάν δεν αλλάξει τίποτα θα πρέπει να αποζημιωθούν από το κράτος. Όπως λένε «οι δήθεν δασικές εκτάσεις, οι οποίες είναι άγονες, θα πρέπει να αξιοποιηθούν οικιστικά για τη δημιουργία οικισμών, δεδομένου και του μεγάλου ενδιαφέροντος που υπάρχει από τους Ευρωπαίους για παραθεριστική κατοικία»...

Λ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ